

Ілона Бойчевська

(Умань, Україна)

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Вища освіта в Україні забезпечує фундаментальну наукову, професійну та практичну підготовку за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями. Вона здійснюється у вищих закладах освіти відповідних рівнів акредитації: першого і другого (училища, технікуми, коледжі та інші прирівняні до них заклади освіти) та третього і четвертого (університети, академії, інститути, консерваторії та інші прирівняні до них заклади освіти [1, с. 4].

Забезпечення країни фахівцями технічного профілю залежить від ефективного функціонування відповідних вищих навчальних закладів. Підготовкою фахівців технічного профілю в Україні займаються зокрема технічні університети. На сьогодні в нашій країні зосереджено 19 технічних університетів в різних областях, 14 з яких мають статус національних, 4 – державних. Найстарішим серед українських технічних університетів є Національний університет «Львівська політехніка», заснований у 1844 році, наймолодшим є Івано-Франківський національний технічний університет нафти та газу (ІФНТУНГ) – 1967 року заснування та Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая (МНТУ), останній належить до недержавної форми власності і був створений у 1993 році. Найбільшим за чисельністю студентів є Національний технічний університет «Київський політехнічний інститут» (41700 студентів), найменшим за кількістю студентів серед університетів державної форми власності – Кіровоградський національний технічний університет (4000 студентів).

Внаслідок запровадження Болонської декларації та кредитно-модульної системи, підготовка фахівців відбувається за ступеневою системою, перехід на яку характеризується:

- 1) Створенням нових освітньо-кваліфікаційних характеристик та освітньо-професійних програм від рівня магістра до рівня бакалавра;

2) Заснуванням кредитного виміру навчальних дисциплін;

3) Запровадженням модульно-рейтингової системи оцінювання знань, в основу якої закладено розбиття дисципліни на навчальні модулі, можливість здачі та зарахування цих модулів у процесі навчання і визначення на підставі такої організації навчального процесу семестрового, річного та підсумкового рейтингу студента.

Сучасні технічні університети України є комплексними навчальними закладами, які реалізують підготовку фахівців за широким спектром напрямів (архітектура, будівництво, гідротехніка, електромеханіка, інженерна механіка, теплоенергетика, транспортні технології, хімічна інженерія та інші) та спеціальностей, як то: автоматизоване управління теплоенергетичними та гірничо-технологічними процесами, архітектура будівель і споруд, дизайн архітектурного середовища, металургійне обладнання, міське будівництво і господарство, системи управління виробництвом і розподілом енергії, теплогазопостачання і вентиляція, технологія машинобудування, радіофізика та електроніка, тощо.

Останнім часом згідно з перспективами розвитку економіки і соціальної сфери зростає потреба у підготовці фахівців з нових напрямів технічних професій, зміні їх ролі, функцій; підвищуються вимоги до їх компетентності, технічної культури, якості праці. Тому слід переходити до моделі випереджувальної освіти, в якій цінностями є: самостійність, професіоналізм, мобільність, підприємництво, комунікабельність, компетентність [2, с. 92].

Система підготовки в технічних університетах є диверсифікованою як вертикально, так і горизонтально. Майбутні фахівці отримують знання з цілої низки дисциплін, розподілених у навчальних планах таким чином: нормативні дисципліни (які в свою чергу охоплюють дисципліни гуманітарної та соціально-економічної підготовки, дисципліни природничої та математично-наукової підготовки, дисципліни професійної підготовки), цикл дисциплін за вибором навчального закладу та цикл дисциплін за вибором студента. Як правило, найбільша кількість навчального часу відводиться на вивчення

нормативних дисциплін, найменше – на дисципліни за вибором студента. Найважливішими з точки зору майбутньої професійної діяльності фахівців є дисципліни професійного спрямування, які також займають найбільший відсоток часу серед нормативних дисциплін. Навчальний процес здійснюється у таких формах: навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань, самостійна робота студентів, практична підготовка, контрольні заходи.

Таким чином, можемо констатувати, що технічні університети є вищими навчальними закладами України, що здійснюють підготовку фахівців технічного профілю за різними напрямками та спеціальностями. Завдяки великій кількості дисциплін різних циклів відбувається загальноосвітня та професійна підготовка студентів, які після закінчення навчання є конкурентоспроможними та кваліфікованими фахівцями для виконання своєї професійної діяльності.

Література:

1. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти: Навч. посібник для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти / Я. Я. Болюбаш. – К.: ВВП «КОМПАС», 1997. – 64 с.
2. Кремень В. Г. Освіта і наука України: шляхи модернізації (Факти, роздуми, перспективи) / В. Г. Кремень. – К.: Грамота, 2003. – 216 с.